

Sygn. aktII AKz 1234-1241/20

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Piotr Filipiak

Protokolant: Karolina Jach

po rozpoznaniu w sprawie:

1. J. Ł. ((...)) podejrzanego o czyn z art. 258 § 3 k.k. i in.
2. J. K. (K.) podejrzanego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.
3. E. S. (S.) podejrzanego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.
4. A. K. (1) (K.) podejrzanego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.
5. D. P. (P.) podejrzanego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.
6. M. K. (K.) podejrzanego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.
7. J. J. (J.) podejrzanego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.
8. A. K. (2) (K.) podejrzanego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.

zażaleń wniesionych przez obrońców podejrzanych oraz podejrzanąJ.J.

na postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 23 października 2020 roku, sygn. akt III Kp 426/20, III Kp 428/20, III Kp 430-435/20

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienia.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej postanowieniami z dnia 23 października 2020 roku przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych:

1. J.Ł., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 12 lutego 2020 roku, sygn. akt III Kp 137/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 grudnia 2020 roku, godz. 06:05 (III Kp 426/20);
2. J. K., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 12 lutego 2020 roku, sygn. akt III Kp 135/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 grudnia 2020 roku, godz. 06:20 (III Kp 428/20);

3. E. S., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 11 marca 2020 roku, sygn. akt VIII Kp 115/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 grudnia 2020 roku, godz. 09:05 (III Kp 430/20);
4. A. K. (1), zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 12 lutego 2020 roku, sygn. akt III Kp 134/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 grudnia 2020 roku, godz. 06:05 (III Kp 431/20);
5. D. P., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 11 marca 2020 roku, sygn. akt VIII Kp 114/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 grudnia 2020 roku, godz. 09:05 (III Kp 432/20);
6. M. K., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 11 marca 2020 roku, sygn. akt VIII Kp 117/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 grudnia 2020 roku, godz. 04:10 (III Kp 433/20);
7. J.J., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 11 marca 2020 roku, sygn. akt VIII Kp 118/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 grudnia 2020 roku, godz. 06:03 (III Kp 434/20);
8. A. K. (2), zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 11 marca 2020 roku, sygn. akt VIII Kp 116/20, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 grudnia 2020 roku, godz. 6:04 (III Kp 435/20)

Powyższe postanowienia zostały zaskarżone przez obrońców każdego z podejrzanych. Ponadto osobiste zażalenie wniosła podejrzana J. J.

Obrońca podejrzanego J. Ł. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 249 § 1 k.p.k., art. 251 § 3 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k., art. 258 § 4 k.p.k. oraz art. 263 § 2 k.p.k. Jednocześnie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nieuwzględnienie wniosku o przedłużenie stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania w stosunku do podejrzanego i zarządzenie jego niezwłocznego zwolnienia, ewentualnie z ostrożności procesowej o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zastosowanie wobec podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci poręczenia majątkowego w kwocie 50 000 zł i oddania go pod dozór Policji, a nadto zastosowanie zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu.

Obrońca podejrzanego J. K. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. oraz art. 263 § 2 k.p.k. Jednocześnie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez uchylenie w stosunku do podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania lub przez zastąpienie tego środka innym, wolnościowym środkiem zapobiegawczym w postaci dozoru Policji i zakazu opuszczania kraju.

Obrońca podejrzanego E. S. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na jego treść, tj. art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Jednocześnie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zastosowanie w stosunku do podejrzanego środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym w postaci poręczenia majątkowego oraz dozoru Policji.

Obrońca podejrzanego A. K. (1) zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisu art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 263 § 2 k.p.k., art. 257 § 1 k.p.k. w zw. z art. 2 i 31 ust. 1 i 3 Konstytucji RP. Jednocześnie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, alternatywnie o jego zmianę poprzez zastosowanie niezolacyjnych środków zapobiegawczych w postaci dozoru Policji i poręczenia majątkowego w kwocie 30 000 zł połączonych z zakazem opuszczania kraju.

Obrońca podejrzanego D. P. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na jego treść, tj. art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Jednocześnie skarżący wniósł o uchylenie

zaskarżonego postanowienia i zastosowanie w stosunku do podejrzanego środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym w postaci poręczenia majątkowego oraz dozoru Policji.

Obrońca podejrzanego M. K. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie art. 249 § 1 k.p.k., art. 257 § 1 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia. Jednocześnie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego i o zmianę zaskarżonego postanowienia i zastosowanie wobec podejrzanego środka zapobiegawczego o charakterze wolnościowym.

Obrońca podejrzaney J. J. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, w szczególności: art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k., art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. Jednocześnie skarżący wniósł o zmianę zaskarżanego postanowienia poprzez nieprzedłużanie stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. Podejrzana J.J.w osobistym zażaleniu w szczególności podważyła celowość przeprowadzania z nią poszczególnych czynności w śledztwie oraz zakwestionowała wiarygodność niektórych dowodów, mających świadczyć na jej niekorzyść. Ponadto poddała w wątpliwość istnienie obawy matactwa oraz wskazała, iż dalsza jej izolacja może pociągnąć ciężkie skutki dla jej małoletnich dzieci. Jednocześnie skarżąca wniosła o zmianę postanowienia poprzez niestosowanie dalszego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania i zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci dozoru Policji.

Obrońca podejrzaney A. K. (2) zarzucił zaskarżonemu postanowieniu obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia. Jednocześnie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie w stosunku do podejrzaney tymczasowego aresztowania lub przez zastąpienie tego środka innym lub innymi łagodniejszymi środkami zapobiegawczymi o charakterze wolnościowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia obrońców podejrzanych i podejrzaney J. J. nie są zasadne, stąd też nie zasługują na uwzględnienie.

Kontrola instancyjna zaskarżonych postanowień, dokonana przez pryzmat zarzutów podniesionych w środkach odwoławczych oraz argumentacji przytoczonej na ich poparcie, prowadzi do wniosku, iż sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz prawnych, a zarazem doszedł do słusznego wniosku, że w stosunku do podejrzanych w dalszym ciągu aktualizują się zarówno ogólna, jak i szczególne przesłanki stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy należycie wskazał okoliczności przemawiające za istnieniem ogólnej, materialnej przesłanki stosowania środków zapobiegawczych, o jakiej mowa w przepisie art. 249 § 1 k.p.k. Podstawa dowodowa stosowania tymczasowego aresztowania, została bowiem szczegółowo wykazana w każdym z zaskarżonych postanowień, zaś powołane tam dowody pozwalają w ocenie Sądu Apelacyjnego na przyjęcie, że podejrzeni z dużym prawdopodobieństwem dopuścili się czynów będących przedmiotem postępowania. Odnosząc się w szczególności do argumentacji obrońców J. Ł., J. K., A. K. (1), M. K., J. J., a także samej podejrzaney J.J.wyjaśnić należy, iż powyższa ocena nie jest równoznaczna z udowodnieniem popełnienia zarzucanych poszczególnym podejrzanym czynów. Treść art. 249 § 1 k.p.k. nie nakłada na sąd procedujący w przedmiocie tymczasowego aresztowania obowiązku czynienia ustaleń co do sprawstwa i winy w takim zakresie, w jakim prowadziłoby to do przypisania określonych przestępstw w prawomocnym wyroku. Otwarta także pozostaje kwestia kwalifikacji prawnej zarzucanych przestępstw, a na obecnym etapie jej oceny dokonuje się jedynie w kontekście ustawowych przesłanek tymczasowego aresztowania. W postępowaniu incydentalnym, jakim jest postępowanie w przedmiocie przedłużenia izolacyjnego środka zapobiegawczego, nie jest możliwe ani dopuszczalne przeprowadzenie całościowej i szczegółowej analizy oraz oceny zebranych w sprawie dowodów, a wystarczającym jest wykazanie, że zebrany materiał dowodowy pozwala na przyjęcie istnienia dużego prawdopodobieństwa popełnienia zarzucanych podejrzanym przestępstw. Z tego rodzaju sytuacją mamy do czynienia na gruncie niniejszej sprawy, co prawidłowo wykazał sąd I instancji. Sąd odwoławczy oczywiście ma również na uwadze specyfikę dowodu z wyjaśnień współpodejrzanych, który należy

traktować ostrożnie, to jednak brak jest podstaw do przyjęcia aby w przedmiotowej sprawie, na obecnym etapie postępowania, nie mogły one świadczyć o realizacji przesłanki z art. 249 § 1 k.p.k. Zauważyć także należy, iż w większości przypadków chociażby wyjaśnienia A. L. są pozytywnie weryfikowane przy pomocy innych dowodów. Tym samym uznać trzeba, iż przesłanka dowodowa została spełniona, a dopełnia ją potrzeba zabezpieczenia dalszego toku procesu przed działaniami go destabilizującymi ze strony podejrzanych.

Sąd Apelacyjny podziela również wyrażony w zaskarżonym postanowieniu pogląd co do występowania wobec podejrzanych przesłanki szczególnej określonej w art. 258 § 2 k.p.k. Podejrzany J. Ł., A. K. (1), J. K., A. K. (2), M. K. i J. J. zarzuca się bowiem między innymi popełnienie przestępstw z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (dalej: u.p.n.) w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k., J. Ł., A. K. (1), M. K. i J. J. dodatkowo przestępstw z art. 59 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k., J. Ł. ponadto przestępstwa z art. 258 § 3 k.k., a podejrzany E. S. i D. P. przestępstw z art. 56 ust. 3 i art. 59 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k., przy zast. 11 § 2 k.k., dodatkowo D. P. przestępstwa z art. 56 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k. Wskazane czyny są natomiast zagrożone karą pozbawienia wolności, która spełnia kryterium ujęte w art. 258 § 2 k.p.k. Biorąc więc pod uwagę takie aspekty jak charakter przestępstw zarzuconych podejrzany, stopień ich społecznej szkodliwości, ilości substancji psychotropowej, w której obrocie podejrzani uczestniczyli i jej wartość, działanie w ramach zorganizowanych struktur przestępczych (w przypadku J. Ł. jego kierowniczą rolę) oraz fakt, iż z przestępczego procederu mieli oni sobie uczynić stałe źródło dochodu, uznać trzeba, że w przypadku potwierdzenia ich sprawstwa oraz winy, wymierzenie surowej kary jest w pełni realne, a nie jedynie hipotetyczne. Groźba wymierzenia surowej kary nie wynika zatem z samego ustawowego zagrożenia, a z konkretnych okoliczności niniejszej sprawy. Jak natomiast wskazuje się orzecznictwie, może ona skłaniać podejrzanych do działań zakłócających prawidłowy tok postępowania w celu uchylecia się od odpowiedzialności karnej. Podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. oraz przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki szczególne stosowania tego środka zapobiegawczego. Ustawodawca wprowadził szczególny rodzaj domniemania istnienia obawy, że oskarżony (a więc również podejrzany), z uwagi na rzeczywiście surową karę realnie grożącą mu w tej konkretnej sprawie, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2012, sygn. akt V KK 220/12, LEX nr 1228650). Ponadto nie ma potrzeby wykazywania, aby podejrzani podejmowali w przeszłości próby utrudniania toczącego się postępowania. Odnosząc się w szczególności do argumentacji obrońców J. Ł., A. K. (2), J. J., stwierdzić trzeba, że stosowanie tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie w istocie nie stanowi antycypacji kary w stosunku do podejrzanych, biorąc głównie pod uwagę dotychczasowy okres jego stosowania w zestawieniu z wymiarem kary, która im realnie grozi za zarzucane czyny. Jednocześnie nie sposób uznać, aby po ewentualnym skierowaniu aktu oskarżenia, sąd rozpoznający przedmiotową sprawę był w jakikolwiek sposób zobligowany do wymierzenia kary w wysokości zbliżonej go finalnego okresu stosowania wobec nich tymczasowego aresztowania. Tego rodzaju zapatrywania czynione przez obrońcę J. J. uznać należy za całkowicie chybione, bowiem sąd będzie miał oczywiście pełną swobodę zarówno w zakresie oceny sprawstwa oraz winy podejrzanych, jak i ewentualnego wymiaru kary. Dalsze stosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego służyć ma zatem jedynie realizacji podstawowego celu, jakim jest zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania. Sprostować także trzeba sugestie obrońcy A. K. (2) jakoby tymczasowe aresztowanie w stosunku do podejrzanej trwało 47 miesięcy, podczas gdy w rzeczywistości trwa ono ponad 8 miesięcy. Ponadto zauważyć należy, że w realiach przedmiotowej sprawy wskazana powyżej przesłanka nie jest jedyną podstawą szczególną stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego wobec podejrzanych.

Zasadnie sąd I instancji wskazał bowiem również na istnienie w stosunku do wszystkich podejrzanych objętych niniejszym postanowieniem przesłanki, o której mowa w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. Potrzeba izolacji podejrzanych jest w istocie uzasadniona obawą mactwa procesowego z ich strony i ściśle wiąże się to z faktem, iż J. K., E. S., A. K. (1), D. P., M. K., J. J. i A. K. (2) zarzucono również przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, a podejrzanemu J. Ł. kierowania zorganizowaną grupą przestępczą. Okoliczności te stoją u podstaw obawy, że przebywając na wolności, podejrzani mogliby podjąć działania zakłócające prawidłowy przebieg postępowania przygotowawczego. Działania takie są na tyle typowe i charakterystyczne dla grup przestępczych, że właściwie nie jest konieczne wskazywanie konkretnych zachowań, które by ową obawę urzeczywistniały. Podzielić należy

ugruntowane stanowisko, że przynależność podejrzanego do zorganizowanej grupy przestępczej, ze względu na istniejące z założenia w takiej grupie powiązania, przepływ informacji, jak również istniejącą pomiędzy jej członkami swego rodzaju solidarność, sprawia, że obawa matactwa rysuje się całkiem realnie, gdyż podejrzanemu pozostając na wolności miałyby nieograniczone możliwości podejmowania kontaktów z innymi osobami, w tym nakłonienia do składania fałszywych zeznań i wyjaśnień oraz uzgodnienia wspólnych wersji wydarzeń, korzystnych zarówno dla nich, jak i dla siebie samego. (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 września 2017 roku, II AKz 353/17, LEX nr 2521584) Zwrócić należy uwagę, iż w realiach niniejszej sprawy materiał dowodowy opiera się w zasadniczej mierze na depozycjach osobowych źródeł dowodowych. Prokurator nadal planuje przeprowadzenie dalszych czynności procesowych, na które podejrzeni po opuszczeniu jednostki penitencjarnej mieliby realny wpływ, w szczególności, iż zachodzi potrzeba przeprowadzenia kolejnych przesłuchań, a niektóre osoby biorące udział w przestępczym procederze nadal przebywają na wolności. Ponadto ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika także, że w ramach zorganizowanej grupy, kierowanej przez J. Ł., miały już wcześniej być podejmowane działania w postaci próby ustalania wspólnych wersji wydarzeń oraz wpływania na depozycje osób występujących w sprawie. Odnosząc się do zarzutów obrońców A. K. (2) oraz J. J. wskazać należy, że podejrzanemu w istocie nie przyznały się w całości do zarzucanych im czynów, a złożone przez niego wyjaśnienia nie korelują w pełni ze zgromadzonym materiałem dowodowym, stąd też wymagają dalszej weryfikacji. Przyznanie się do winy i złożenie wyjaśnień przez E. S. i D. P., na co powołuje się ich obrońca, również nie dezaktualizuje automatycznie obawy matactwa procesowego, w szczególności, iż prokurator planuje przeprowadzić z nimi kolejne czynności procesowe. Wbrew zapatrywaniom skarżących dla realizacji wskazanej wyżej przesłanki nie jest konieczne podjęcie przez podejrzanego w przeszłości działań mataczących, bowiem podstawowym celem tymczasowego aresztowania jest ochrona procesu przed bezprawnym wpływem na jego tok. Podnoszone w zażaleniach okoliczności takie jak zgromadzenie większości dokumentacji, przesłuchanie świadków i podejrzanego również nie świadczą o braku potrzeby zabezpieczenia dalszego przebiegu postępowania. Przypomnieć bowiem należy, iż funkcja najsurowszego środka zapobiegawczego skupia się na ochronie całego toku procesu, całego jego przebiegu, a nie tylko fazy gromadzenia i zabezpieczenia dowodów, stąd też działania podejrzanego mogą polegać również na bezprawnym wpływie na dowody, które zostały już przeprowadzone, chociażby w celu umniejszenia swojej odpowiedzialności. Brak jest również podstaw do uznania aby areszt miał wobec podejrzanego charakter wydobywczy, co sugeruje obrońca J. J., bowiem służy on jedynie zabezpieczeniu postępowania przed działaniami destabilizującymi jego przebieg.

Dodatkowo wobec J. K. oraz A. K. (1) aktualna pozostaje przesłanka obawy ucieczki lub ukrycia, o której mowa w art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k. Przed zatrzymaniem wymienieni byli poszukiwani do odbycia odpowiednio zastępczej kary aresztu oraz kary pozbawienia wolności w innych sprawach. Okoliczności te przekonują, iż istnieje realna obawa, że po zwolnieniu podejrzeni mogliby podjąć działania, o których mowa we wskazanym wyżej przepisie. Zaznaczyć w tym miejscu trzeba, że jakkolwiek w podstawie prawnej postanowienia o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego A. K. (1), Sąd I instancji nie powołał przepisu art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., to jednak z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia w sposób nie budzący wątpliwości wynika, iż również ta przesłanka szczególnie legła u podstaw przedłużenia stosowania aresztu tymczasowego wobec wyżej wymienionego podejrzanego.

Analiza akt sprawy pozwala również przyjąć, że sąd meriti dokonał prawidłowych ustaleń, przemawiających w chwili obecnej za potrzebą dalszego przedłużenia wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania w oparciu o przepis art. 263 § 2 k.p.k. Odnosząc się do zapatrywań skarżących stwierdzić należy, iż czynności w przedmiotowym śledztwie są przeprowadzane systematycznie, a postępowanie przygotowawcze niewątpliwie należy do skomplikowanych i czasochłonnych z uwagi na wielopodmiotowy i wielowątkowy charakter. W sprawie w ostatnim okresie wykonano szereg czynności procesowych, w tym również część z tych zaplanowanych wcześniej przez prokuratora. Oczywistym jest natomiast, iż z uwagi na skomplikowany charakter postępowania wykonywanie czynności we wszystkich wątkach jednocześnie i równocześnie ze wszystkim podejrzanymi jest znacznie utrudnione. Zachodzi bowiem niejednokrotnie potrzeba wykonywania czynności w związku z nowymi ujawnianymi okolicznościami, których nie można wcześniej zaplanować. Niemniej jednak w dalszym ciągu konieczne jest przeprowadzenie kolejnych czynności, które w istocie mają związek z ustaleniem zakresu odpowiedzialności poszczególnych podejrzanego, w tym również takich, na które mieliby oni realny wpływ pozostając na wolności. Stąd też uznać należy, iż w niniejszej sprawie zachodzą

szczególne okoliczności, o których mowa we wskazanym powyżej przepisie. Przy ocenie tych okoliczności należy wziąć pod uwagę etap postępowania przygotowawczego, jego złożony charakter tak pod względem podmiotowym, jak i przedmiotowym, konieczność bieżącego weryfikowania ujawnianych w trakcie postępowania okoliczności, a także wykonywania kolejnych czynności dowodowych, bowiem one właśnie stanowią o konieczności dalszego stosowania tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych. Nawiązując do argumentacji obrońcy J.J. uznać należy, że stwierdzenia sądu I instancji, iż od zatrzymania podejrzanej nie upłynął okres 12 miesięcy w rozumieniu art. 263 § 2 k.p.k. z całą pewnością nie należy interpretować jako argumentacji przemawiającej za dalszym stosowaniem tymczasowego aresztowania wobec podejrzanej. Sąd Okręgowy w ten sposób dał jedynie wyraz temu, iż zachodzi niejako warunek formalny umożliwiający dalsze przedłużenie tymczasowego aresztowania i że jest on tym samym właściwy do wydania rozstrzygnięcia w tym przedmiocie.

Sąd odwoławczy ma na uwadze, że gospodarzem postępowania przygotowawczego jest prokurator i to on decyduje między innymi o rodzaju i kolejności wykonywanych czynności procesowych. Zwrócić jednak należy uwagę nadzorującego postępowanie, iż śledztwo wymaga zintensyfikowania w szczególności w zakresie czynności, które były już wskazywane we wcześniejszych wnioskach o przedłużenie tymczasowego aresztowania, a które nie zostały do chwili obecnej wykonane. W pierwszej kolejności zasadne jest także wykonanie niezbędnych czynności z tymczasowo aresztowanymi oraz tych, na które mają oni realny wpływ. Prokurator powinien również stale analizować aktualność przesłanek tymczasowego aresztowania w stosunku do poszczególnych podejrzanych, biorąc pod uwagę rzeczywistą konieczność zabezpieczenia toku dalszego postępowania, tak aby stosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego nie stało się wobec nich nadmierne.

W konsekwencji uznać trzeba, że sąd meriti nie dopuścił się naruszenia zasad minimalizacji czy też proporcjonalności stosowania środków zapobiegawczych, albowiem obecny etap postępowania prawidłowo może zabezpieczyć jedynie dalsze tymczasowe aresztowanie. Zasady te nie nakazują bynajmniej bezwzględnego stosowania łagodniejszych środków zapobiegawczych, lecz statuują wymóg, aby nie stosować izolacyjnego środka, gdy wystarczą inne, o charakterze wolnościowym. Wskazać trzeba iż sąd I instancji logicznie i jasno wypowiedział się w powyższej kwestii powołując okoliczności potwierdzające istnienie podstaw do dalszego stosowania wobec podejrzanych izolacyjnego środka zapobiegawczego. Stąd też uwzględniając poczynione ustalenia, przyjęte obawy i nasilenie ich zagrożenia dla niezakłóconego przebiegu procesu oraz zasadę wyjątkowości stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego, stwierdzić trzeba, że na obecnym etapie postępowania tylko tymczasowe aresztowanie jest w stanie ochronić dalszy jego przebieg. Nie można tym samym przyjąć, że środki o charakterze wolnościowym, a zastosowane chociażby kumulatywnie, spełnią swoją funkcję gwarancyjną i zabezpieczającą, z uwagi na ich mniejszą skuteczność. Tym samym w ocenie Sądu Apelacyjnego sąd a quo nie dopuścił się obrazy przepisów art. 257 § 1 k.p.k., art. 258 § 4 k.p.k., art. 251 § 3 k.p.k. czy też przepisów konstytucyjnych.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się także okoliczności skutkujących koniecznością odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania względem podejrzanych na gruncie art. 259 § 1 k.p.k. W szczególności obrońca podejrzanego A. K. (1) nie wskazał we wniesionym zażaleniu żadnej argumentacji w zakresie przesłanek, o których mowa we wskazanym przepisie. Nie jest natomiast rzeczą sądu procedującego w kwestii incydentalnej, a dotyczącej stosowania środków zapobiegawczych, stałe kontrolowanie sytuacji rodzinnej podejrzanego. To na stronie lub jego obrońcy ciąży obowiązek przedstawienia i udowodnienia okoliczności w tej materii (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 lutego 2012, II AKz 123/12, LEX nr 1171024) Odnosząc się natomiast do zapatrywań J. J.i jej obrońcy, wyjaśnić należy, iż w każdym przypadku izolacja penitencjarna pociąga za sobą negatywne skutki i dyskomfort dla samego podejrzanego, jak i jego rodziny, ale jest to naturalna konsekwencja stosowania tymczasowego aresztowania. W szczególności dotyczy to braku możliwości kontaktowania się z najbliższymi i przeżywanie rozłąki z dziećmi. Nie jest to jednak okoliczność, która miałaby automatycznie zadecydować o odstąpieniu od stosowania tymczasowego aresztowania w rozumieniu art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. Zauważyć należy, iż dzieci podejrzanej mają zapewnioną opiekę ze strony swoich dziadków, a stosowanie izolacyjnego środka zapobiegawczego samo w sobie nie pozbawia, czy też nie zawiesza wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi

dziećmi. Stąd też w przypadku konieczności podjęcie decyzji dotyczących ich edukacji czy leczenia, podejrzana może tego rodzaju czynności wykonać przebywając w izolacji.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania oraz stwierdzając, iż prawidłowego rozstrzygnięcia sądu meriti nie jest w stanie podważyć argumentacja zawarta we wniesionych środkach odwoławczych, orzeczono jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć podejrzanym z pouczeniem o prawomocności, a także ich obrońcom oraz prokuraturze;
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 9 grudnia 2020 roku